

НАУКОВИЙ ФОРУМ ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ РІДНОЇ МОВИ

24.02.2025

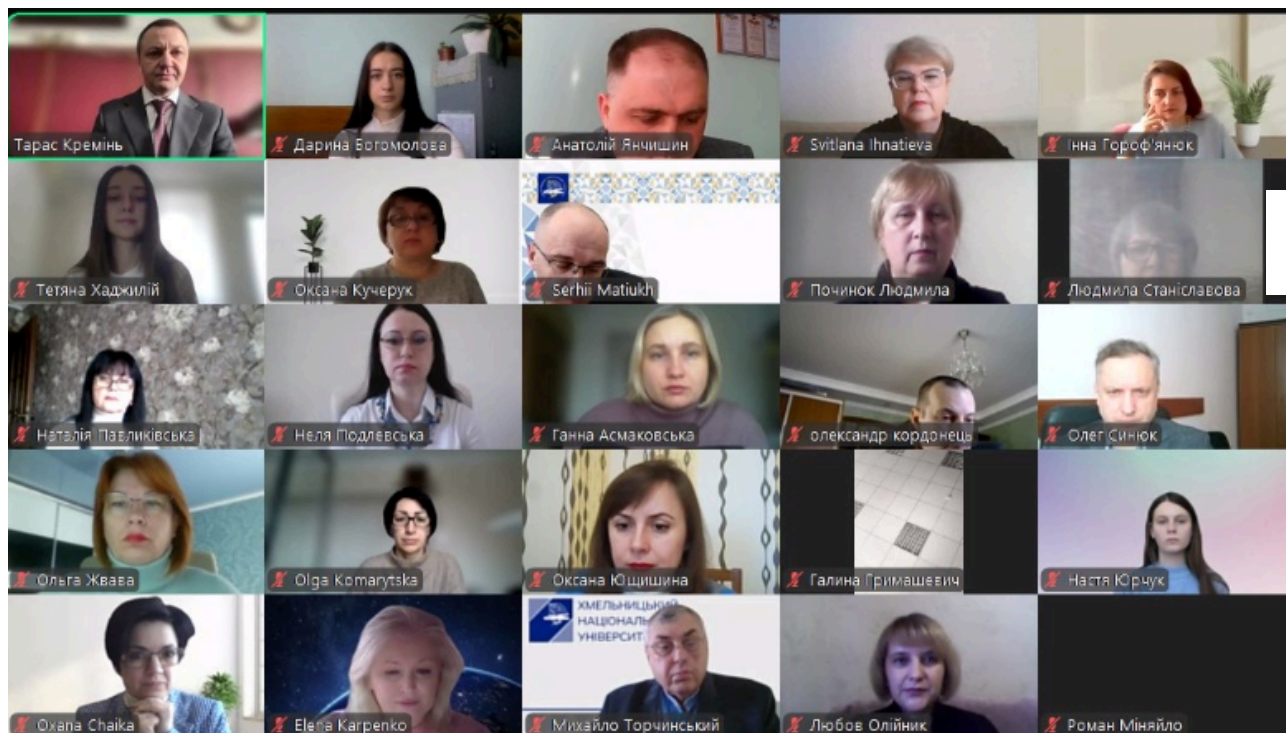
21 лютого 2025 року в Міжнародний день рідної мови на базі Хмельницького національного університету була проведена III Всеукраїнська науково-практична конференція «Проблеми філології: історія та сучасність».

Співорганізаторами конференції були три навчальні заклади: Хмельницький національний університет (кафедра української філології), Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського та Житомирський державний університет імені Івана Франка.

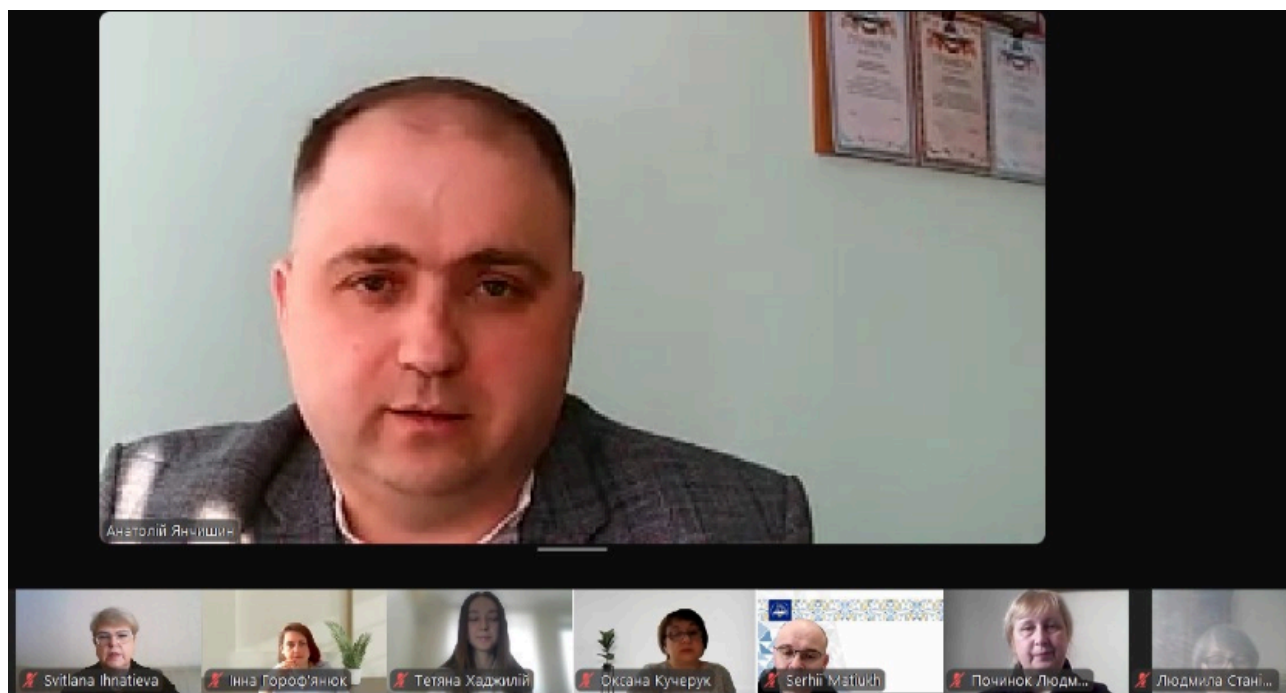
Про свою участь у конференції заявив 231 науковець із різних освітньо-наукових інституцій України. Найбільш активно були представлені Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Житомирський державний університет імені Івана Франка, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, Запорізький національний університет, Інститут мовознавства імені О. О. Потебні НАН України, Інститут української мови НАН України, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Криворізький державний педагогічний університет, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Національний університет «Києво-Могилянська академія», Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Ужгородський національний університет, Український педагогічний університет імені Михайла Драгоманова, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Харківська гуманітарно-педагогічна академія, Хмельницький національний університет, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича тощо.

Конференція мала статус «із міжнародною участю», адже серед її учасників були представники Австралії, Індії, Люксембургу і Молдови.

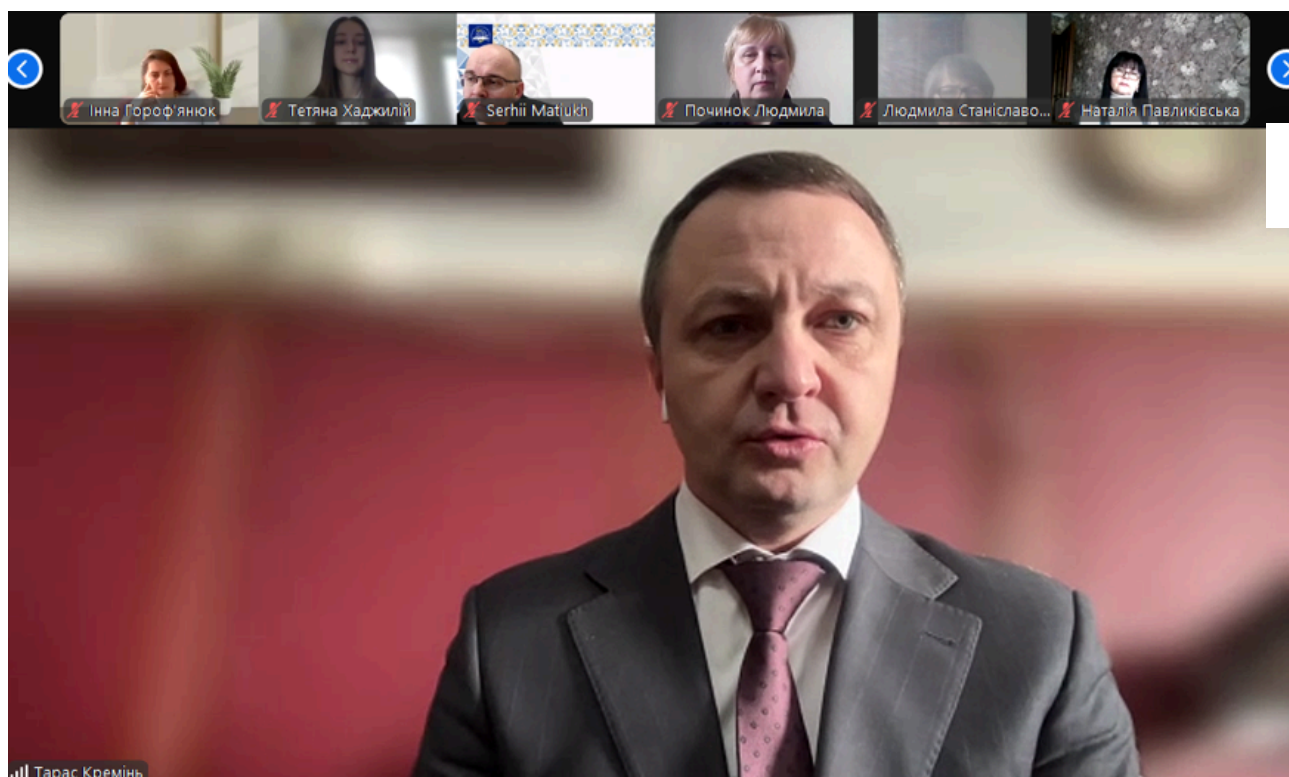
Зібрання відбувалося у форматі онлайн.

Завідувач кафедри української філології Анатолій Миколайович Янчишин у вступному слові насамперед подякував Збройним силам України за те, що ми маємо можливість працювати, і запропонував вшанувати хвилиною мовчання всіх українців, які загинули від рук рашистів. А. М. Янчишин також привітав усіх присутніх із Міжнародним днем рідної мови, висловив щирю вдячність співorganizаторам за підготовку всеукраїнської науково-практичної конференції, наголосив на важливості питань, які планувалося обговорити на науковому форумі.

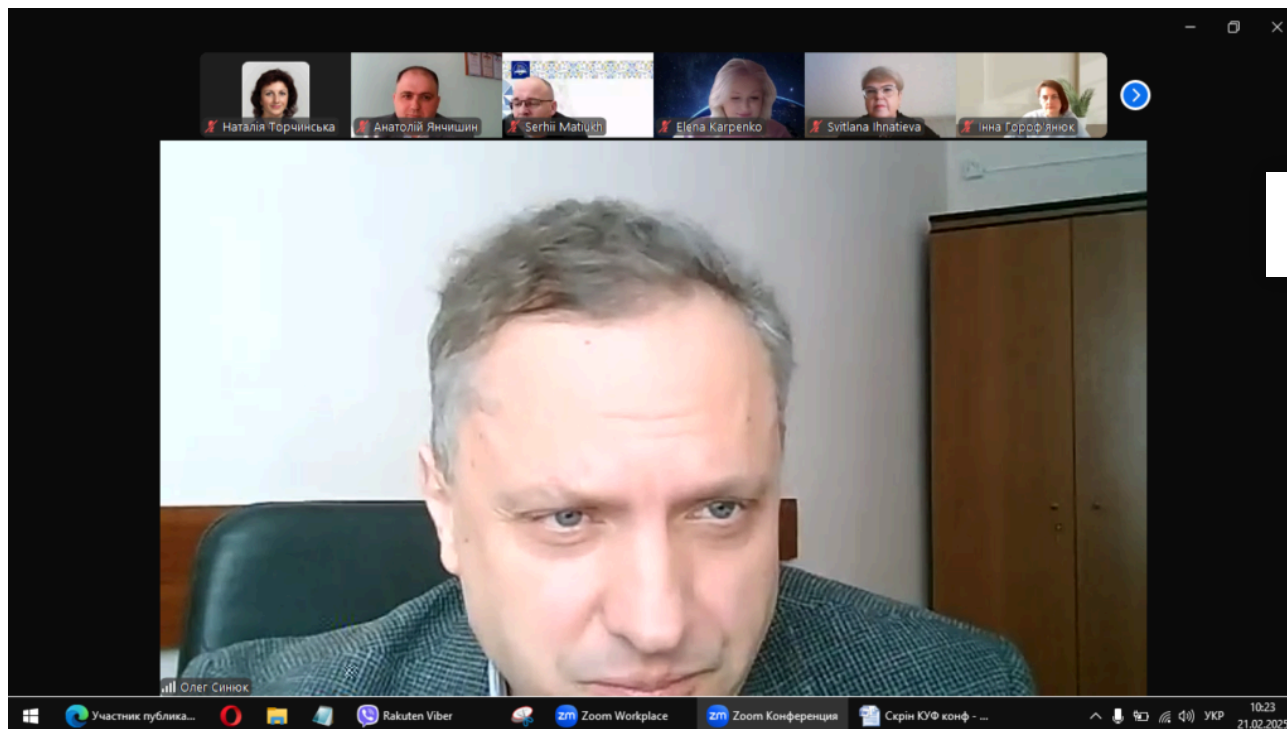
До вітального слова був запрошений Тарас Дмитрович Кремінь, Уповноважений із захисту державної мови, який теж привітав присутніх зі святом, відзначив важливість мови в житті кожної людини, підкреслив визначальну роль української мови для нашої держави, анонсував свій приїзд навесні до Хмельницького національного університету.

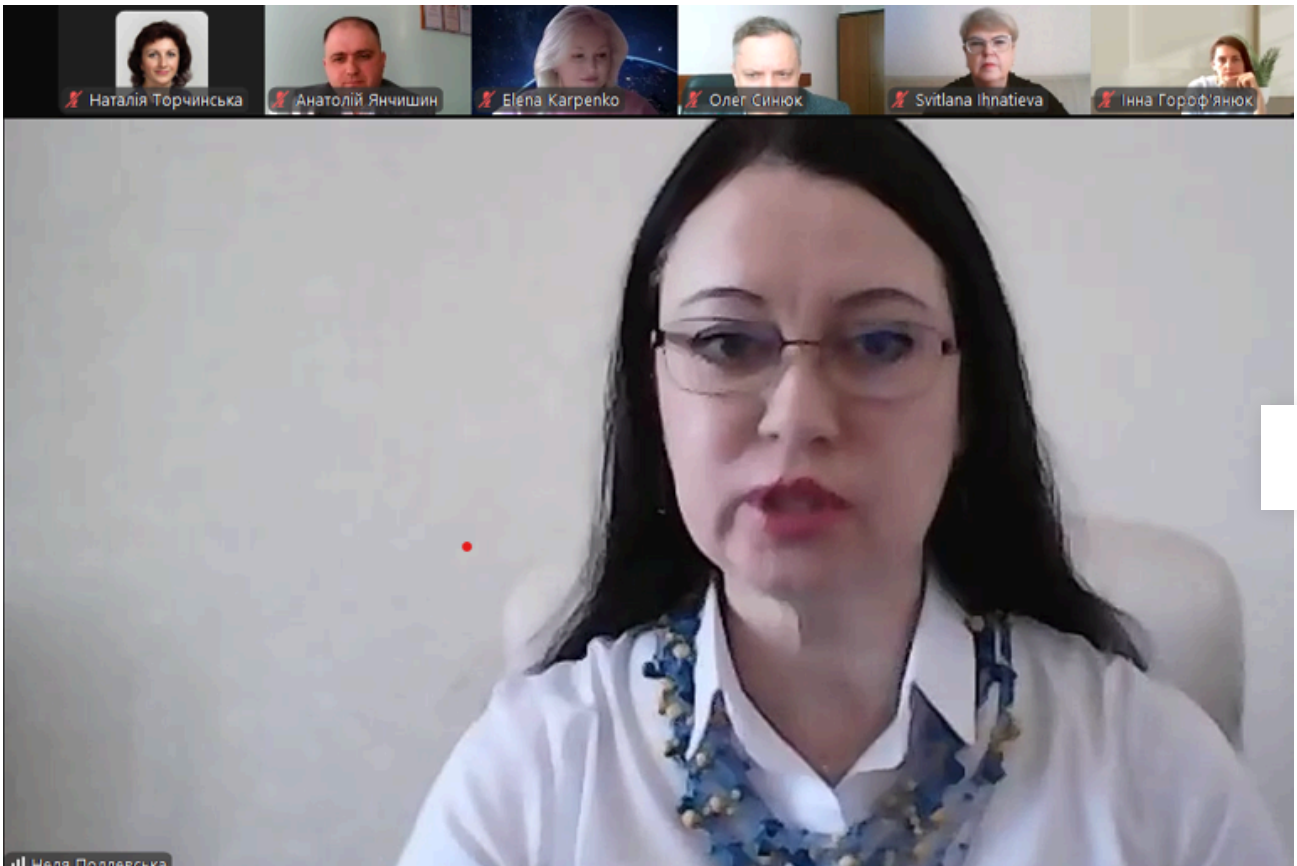
Ректор нашого університету Сергій Анатолійович Матюх розповів про розвиток філології у Хмельницькому, повідомив, як в навчальному закладі турбуються про впровадження рідної мови у всі сфери діяльності закладу вищої освіти, побажав плідної праці учасникам конференції.

Проректор з наукової роботи ХНУ Олег Миколайович Синюк деталізував інформацію про напрацювання хмельницьких науковців-філологів, звернув увагу на вагомість таких студій, зокрема, для розвитку інформаційних досліджень, що має особливо важливе значення для України.

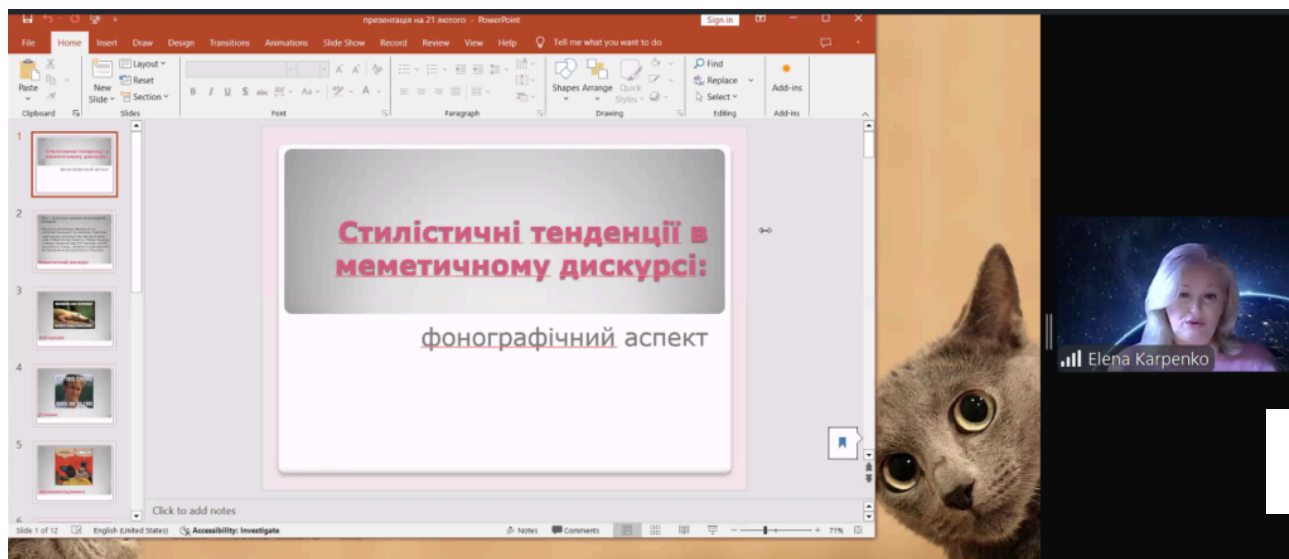
Декан гуманітарно-педагогічного факультету Неля Володимирівна Подлевська у виступі основну увагу звернула на наукову діяльність насамперед двох філологічних кафедр – української філології та слов'янської філології, які регулярно проводять наукові зібрання, беруть участь у таких заходах в інших закладах України і за кордоном, публікують результати своїх досліджень у збірниках праць і наукових журналах, готують студентів до олімпіад і конкурсів.

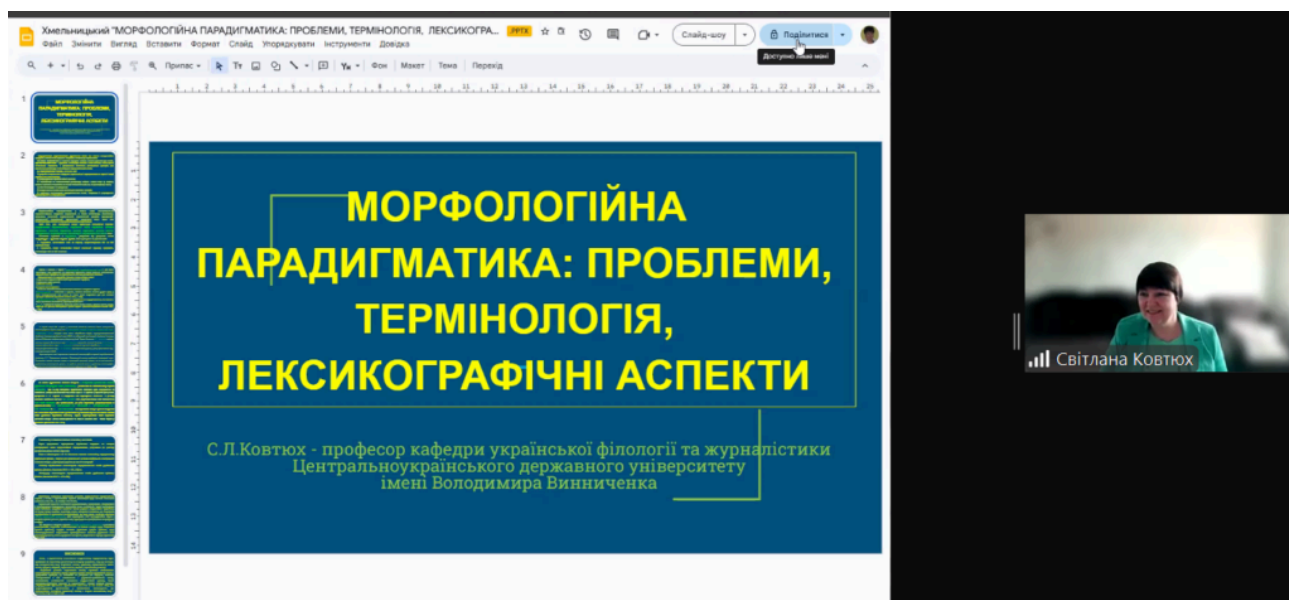
Власне пленарне засідання відкрила Оксана Ігорівна Чайка, яка звернула увагу на важливий сьогодні аспект – використання штучного інтелекту, зокрема, в малоресурсних мовах (наприклад, в українсько-люксембурзьких перекладах).

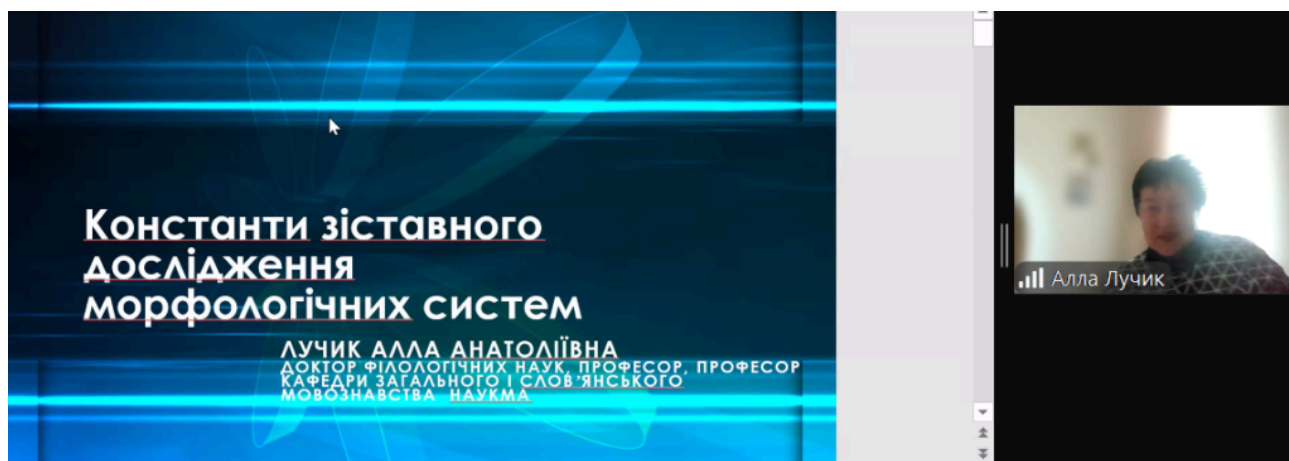
Через рашистські обстріли Одеси спільну доповідь Олени Юріївни Карпенко та Валерії Юріївни Неклесової про фонографічні особливості мемів, досить поширених у сучасному мовному середовищі, озвучила О. Ю. Карпенко.

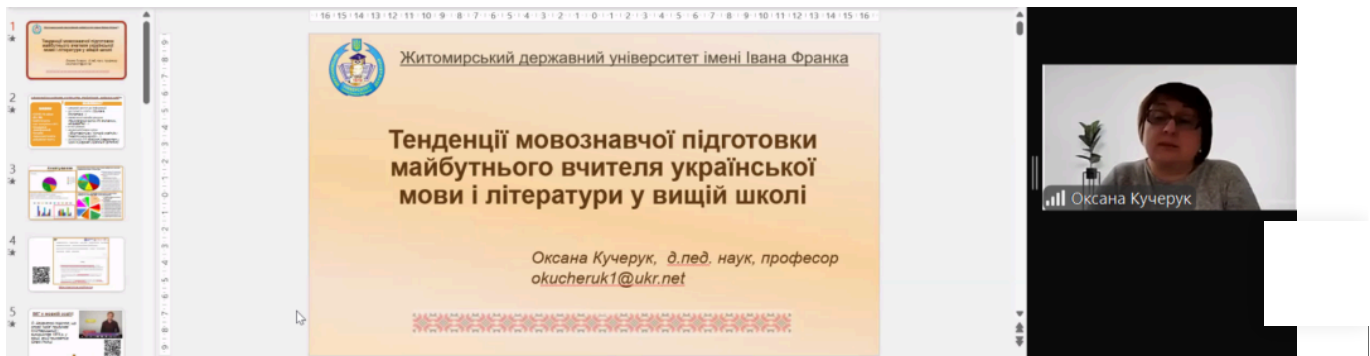
Низку морфологічних категорій схарактеризувала у своєму виступі Світлана Леонідівна Ковтюх, особливу увагу приділивши формуванню відповідної терміносистеми і відбиттю її у словникарстві.

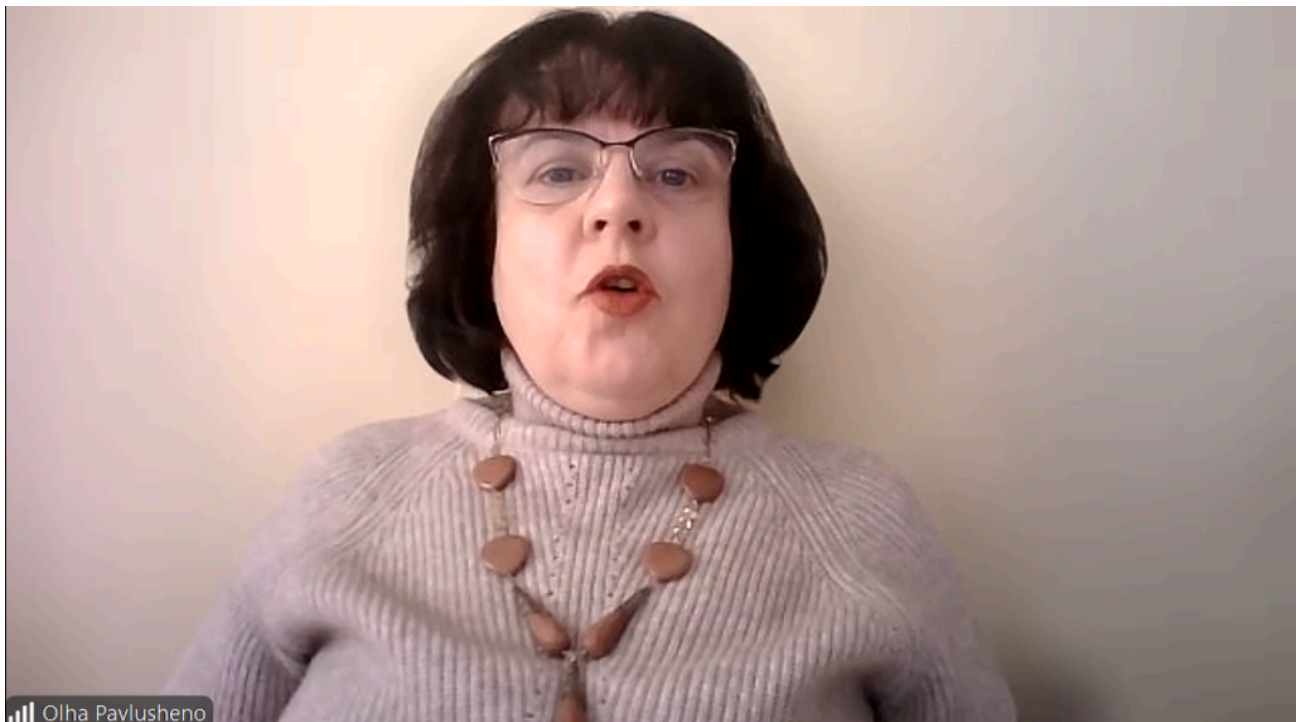
Дослідження Алли Анатоліївни Лучик теж присвячене морфології, однак науковка за допомогою зіставного методу проаналізувала мовні константи.

Сьогодні вимагає інновацій, зокрема при підготовці у вищій школі вчителів української мови й літератури, і про це говорила у своїй доповіді Оксана Анатоліївна Кучерук.

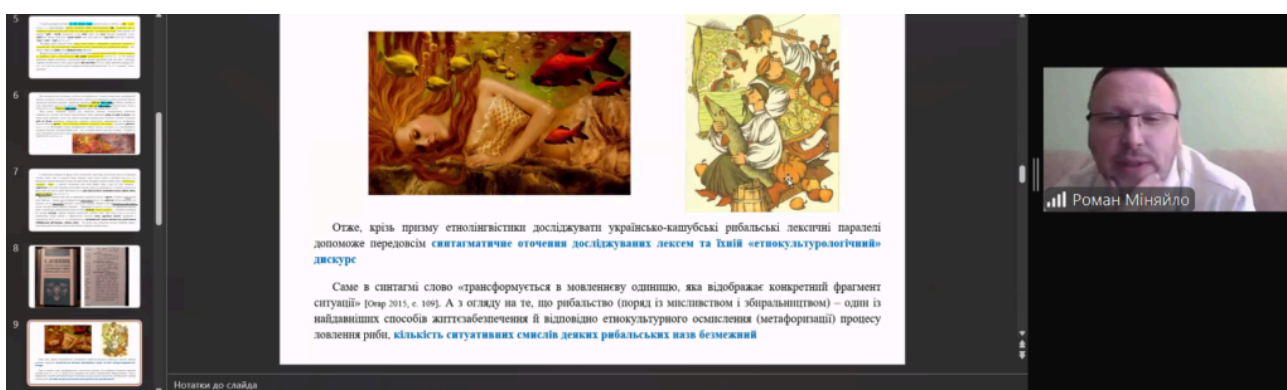
Два виступи підготовлені як характеристики окремих концептів, дуже актуальних в нинішніх умовах. Мова йде про асоціативне поле концепту 'НАТО' в мовомисленні студентської молоді України, про що говорила Ольга Андріївна Павлушенко,

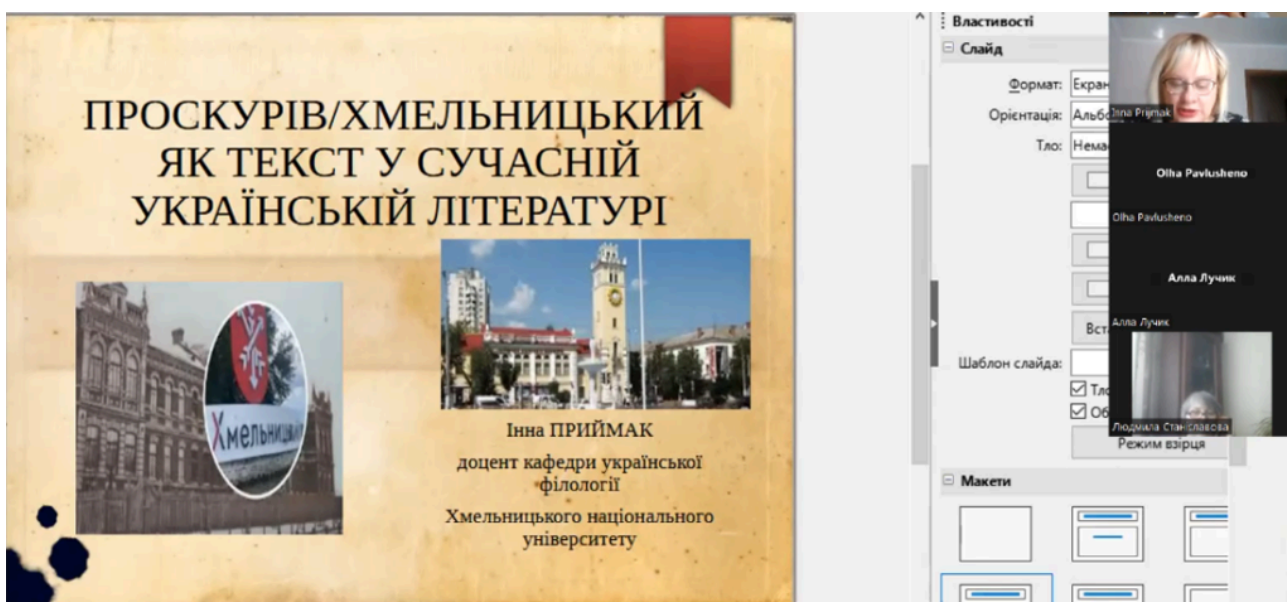
та концепт 'мир', який, на думку Наталії Миколаївни Шарманової, має низку особливостей у мові мас-медіа.

Роман Вікторович Міняйло увазі слухачів запропонував доповідь, підготовлену шляхом зіставлення рибальської фразеології української і кашубської мов.

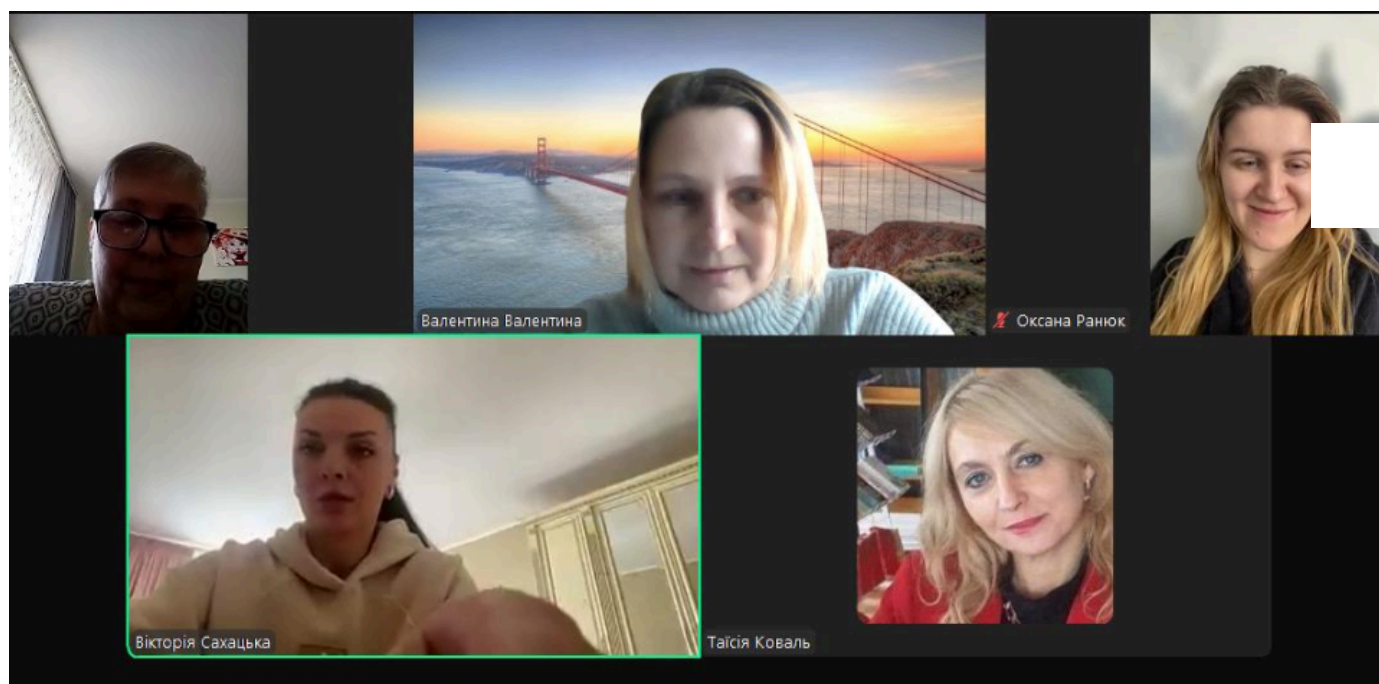

Опис поетоніма Хмельницький / Проскурів, використаного в сучасній українській літературі, зробила Інна Володимирівна Приймак, і це була дуже гарна екскурсія вулицями нашого міста (жаль, що лише заочна!).

Післяобідньої пори плідно працювали секції «Актуальні питання українського мовознавства», «Мовна система в діяхронії», «Проблеми ономастики та регіонального лінгвокраїнознавства», «Новітні напрями в лінгвістиці: теорії, проблеми», «Сучасна рецепція проблем української та світової літератури», «Проблеми перекладу та

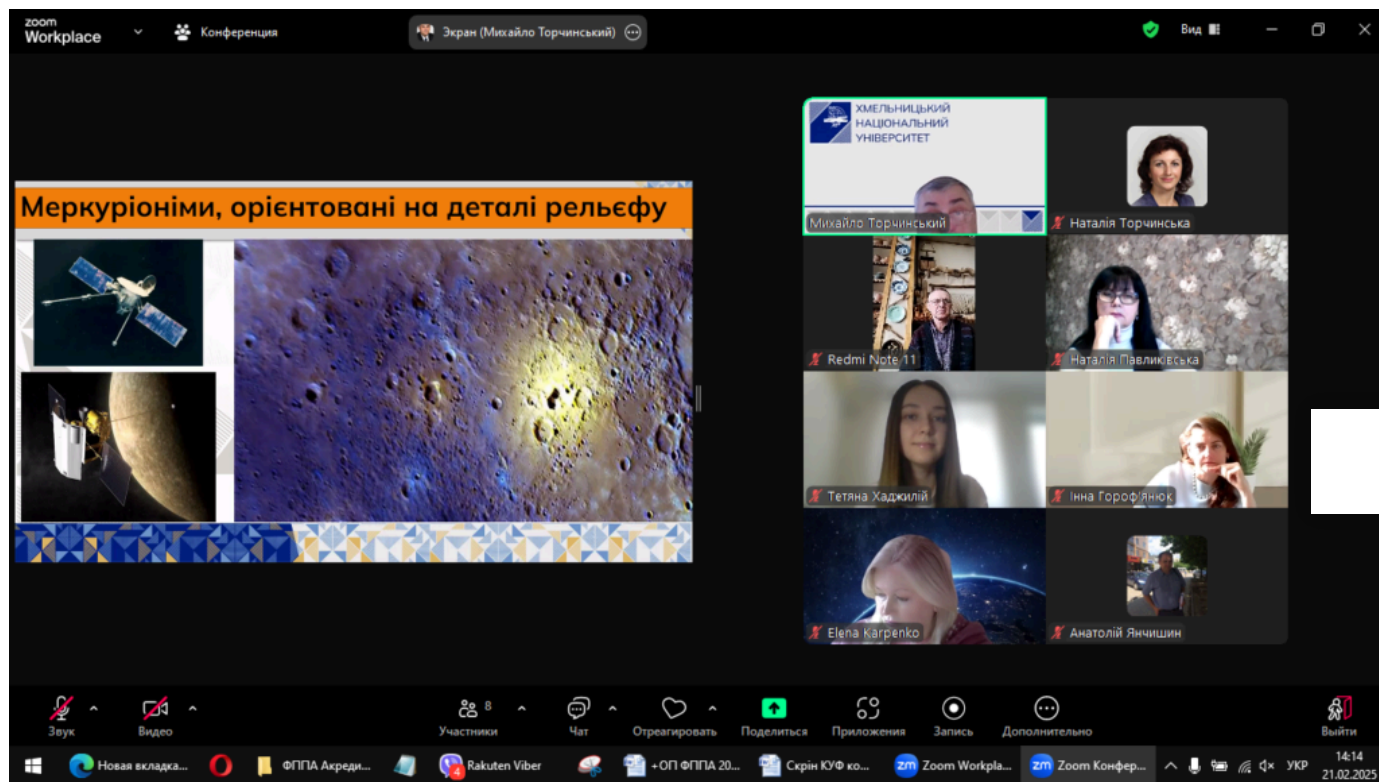
прикладної лінгвістики» і «Українська мова і література в закладах середньої та вищої освіти», на яких учасники науково-практичної конференції у творчій атмосфері оприлюднили результати наукової діяльності, обговорили найбільш актуальні проблеми філології, обмінялися власним баченням перспективних методів і прийомів досліджень у гуманітарній сфері.

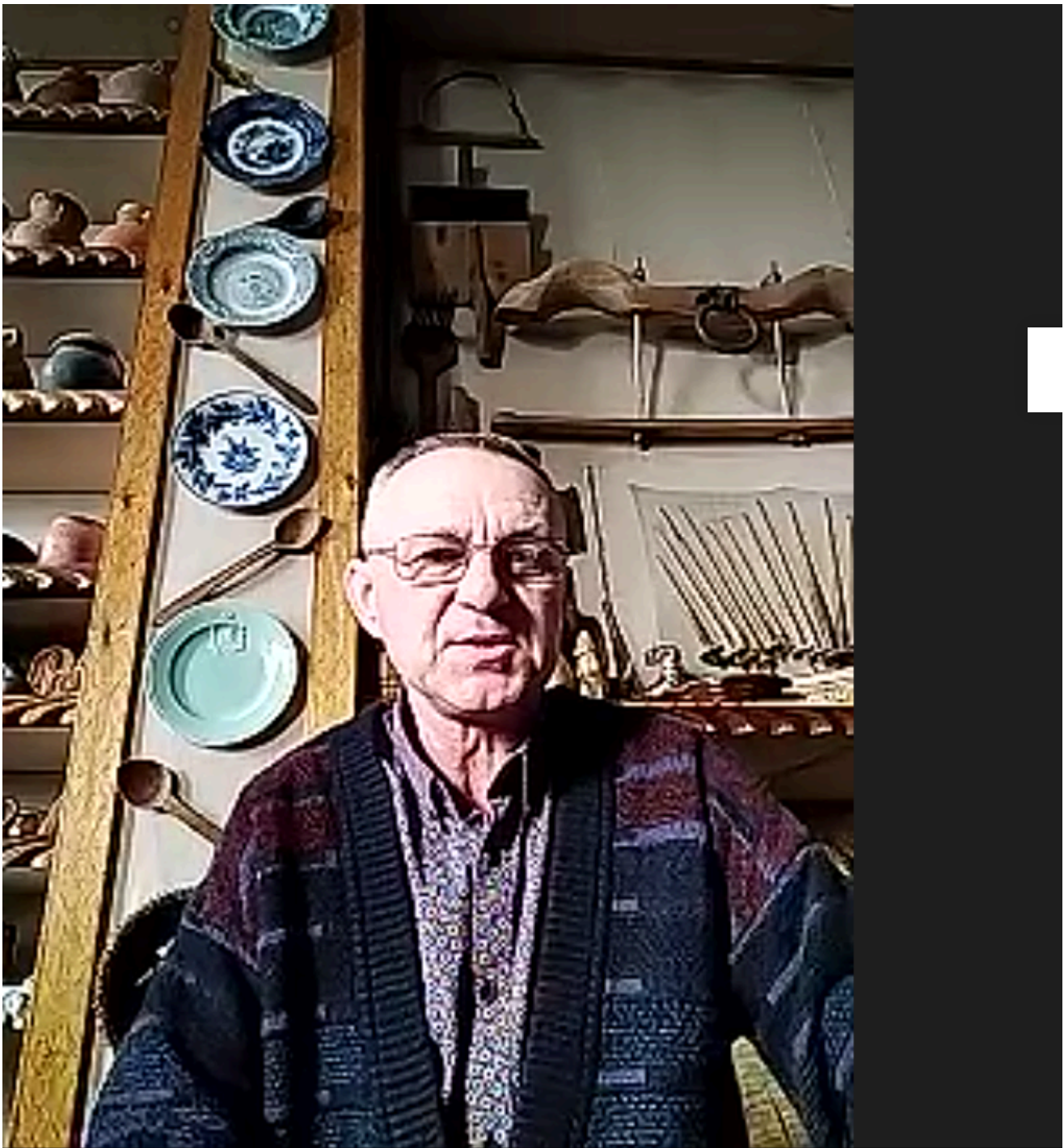

2. ЛЕКСИКА ГОВІРОК ПОДІЛЛЯ ЗАПОВНЮЄ ЛАКУНИ В СТАТТЯХ ЕТИМОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ, ДЕ ЕТИМОНИ РЕКОНСТРУЙОВАНО НА МАТЕРІАЛІ ОКРЕМИХ ЗАХІДНО-, ПІВДЕННОСЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ, А УКРАЇНСЬКИЙ МАТЕРІАЛ ВІДСУТНІЙ.

<p><i>двайчаньки</i> 'вила з природною розвилкою дерева надвоє' (с. Сайка, Чернівецький р-н, Вінницька обл.)</p>	<p>*<i>d(ʋ)van-ʋsʲ</i> – демінутив до *<i>d(ʋ)ya-n</i>, тобто до суфіксального похідного від *<i>d(ʋ)ya</i> «два» *<i>d(ʋ)věťku</i>, відновлене на базі тільки болг. стар. <i>дваенки</i> «двоє, дві» (ЭССЯ, т. 5: с. 188).</p>
---	--

Інна Гороф'янюк

На підсумковому засіданні було висловлено щирю вдячність усім учасникам III Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної конференції «Проблеми філології: історія та сучасність» за ґрунтовні доповіді, жваве обговорення, конструктивні пропозиції, активну громадянську позицію.

Наступну, IV, конференцію запланували провести 19 лютого 2027 року.

Ознайомитися з програмою III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми філології: історія та сучасність» (21 лютого 2025 року, Хмельницький національний університет) пропонуємо за посиланням:

Програма конференції

Інформація кафедри української філології

Загальні питання: centr@khnmu.edu.ua
Подача новин та анонсів: press@khnmu.edu.ua

Центр кар'єри

Скринька довіри

Цивільний захист

Пожежна безпека

Охорона праці

Хмельницький національний університет, 2025